

یک عکس، یک خاطره

صفحه نخست روزنامه اطلاعات - ۲۵ اسفند ۱۳۵۸

چهل سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۴ اسفند ۱۳۵۸ خورشیدی، انتخابات نخستین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳ ماه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در سراسر ایران برگزار شد. در این دوره از انتخابات گزینش خاصی برای نامزدها انجام نشد و تقریباً همه تفکرها بدون کوچک‌ترین محدودیتی خود را در معرض رأی ملت قرار دادند.

دژاوو

«والفجر ۱۰»، هوای تازه در میدان جنگ

شهروند | در طول هشت سال جنگ تحمیلی، ایران با انجام ۲۸ عملیات زمینی گسترده در جبهه‌های جنوبی، میانی و شمالی، توان رزمی خود را به رخ ارتش متجاوز بعث کشید. حاصل بخش اعظمی از این عملیات‌های نظامی پیروزی مطلق، تعدادی بدون اخذ نتیجه مطلوب و محدودی نیز ناکامی بود. در سال همه سال‌های دفاع مقدس، ۱۳۶۶ خورشیدی یعنی سال یکی مانده به پایان جنگ (جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بیست و نهم مرداد ۱۳۶۷ به شکل رسمی پایان یافت) را باید از جمله مقاطع مهم به لحاظ کمیت عملیات‌های انجام شده از سوی ایران به‌شمار آورد. در واقع سال ۶۶ از جمله مقاطع پر عملیات دوران دفاع مقدس محسوب می‌شود که طی آن سه عملیات مهم «کربلای ۱۰»، «بیت المقدس» و «والفجر ۱۰» توسط ارتش، سپاه و نیروهای مشترک این دو، در جبهه‌های شمالی انجام شد و صحنه نبرد را به شکل خیلی جدی از مرزهای جنوبی به سرحدات شمالی و به قولی پیشانی جبهه‌های جنگ کشاند. تا پیش از این، بیشتر عملیات‌های بزرگ ایران در جبهه جنوبی و چند عملیات محدود چون «کربلای یک» و «کربلای ۶» نیز در جبهه میانی (شهرهای مهران و نفت‌شهر) به منصفه ظهور رسیده بود، اما سال ۶۶ جبهه شمالی که پیشتر نیز عملیات‌هایی چون «والفجر ۴» و «قادر» را به خود دیده بود، به شدت فعال شد و نتیجه‌اش با غافلگیری رژیم بعث و تعجب آن از تغییر استراتژی جنگی ایران بود. جبهه شمالی جنگ تحمیلی همواره به دلیل وجود کردهای معارض رژیم صدام حسین و همکاری و همدلی اکثر آنها با رزمندگان ایرانی، مورد علاقه فرماندهان نظامی کشورمان قرار داشت و قفل شدن جبهه جنوبی در هشتمین سال از شروع جنگ، ایران را بر آن داشت تا با تغییر جغرافیای جنگ، شوکی جدی به متجاوزان بعثی وارد کند.

تغییر زمین بازی، از جنوب به شمال

در راستای همین تغییر استراتژی، ۳۲ سال پیش در چنین روزی، برابر بیست و چهارم اسفند ۱۳۶۶ خورشیدی، عملیات «والفجر ۱۰» با هدف تصرف بخش‌های شرقی استان سلیمانیه عراق آغاز شد و پس از ۶ روز به آزادسازی یک هزار و ۲۰۰ کیلومتر مربع از خاک عراق انجامید. در پی انجام این عملیات، رزمندگان

«عمر خوار و پسرش»، از تکان دهنده‌ترین عکس‌های مربوط به فاجعه شیمیایی حلبچه

معما

اخراج مالیاتیچی آمریکایی

۱۰۸ سال پیش در چنین روزی، برابر بیست و چهارم اسفند ۱۳۹۰ خورشیدی، مورگان شوستر، خزانه‌دار آمریکایی کل کشور در پی فشارهای خردکننده دولت روسیه از ایران اخراج شد. ماجرای باز شدن پای شوستر به ایران حکایت درازی است که یک سر آن به جنبش مشروطه بازمی‌گردد. هنگامی که مجلس شورای ملی پس از روی کار آمدن احمدشاه، تصمیم گرفت سرو سامانی به اوضاع مالی کشور بدهد، میرزا علیقلی خان نبیل الدوله، وزیرمختار ایران در آمریکا مأمور شد از وزیر امور خارجه ایالات متحده بخواهد کارشناسی برجسته‌تره برای اصلاح امور مالی ایران به او معرفی کند. در آن دوران ایالات متحده در چشم دولتمردان قاجار و حتی عامه مردم دولتی ناشناخته اما تا حدودی دارای حسن نیت به شمار می‌رفت که همچون انگلستان و روسیه برای کندن تکه‌ای گوشت از تن ایران لاله نمی‌زند. پس وقتی بعد از مدتی کوتاه ویلیام هاوارد تافت، رئیس‌جمهوری ایالات متحده شخصاً ویلیام مورگان شوستر را به میرزا علیقلی خان نبیل الدوله معرفی کرد، دولت ایران در پذیرش او کوچک‌ترین شکی به خود راه نداد. شوستر زودتر از آنچه تصورش می‌رفت به ایران آمد و کار خود را آغاز کرد. او نخستین و مهم‌ترین نکته‌ای که از نظام مالی ایران برداشت کرد اعتقاد نداشتن به مالیات به معنای درست و اقتصادی آن بود. پس او اساس کار خود را بر اصلاح قوانین مالیاتی ایران گذاشت و خیلی زود نتیجه مثبت کارهایش هویدا شد. شوستر در مسیر اصلاحات خود با دو مانع بسیار بزرگ مواجه بود؛ نخست درباریان فاسد و سپس دولت‌های روس و انگلیس که تسلط یک آمریکایی بر مداخل و مخارج مالی ایران را نمی‌پسندیدند. طی دوران حضور مورگان شوستر در ایران بارها پیش روسیه و انگلستان به انحای مختلف مخالفت خود را با تصمیمات خزانه‌دار آمریکایی به دولت و مجلس ایران اعلام کردند، اما هم شوستر به این اعتراض‌ها توجه نمی‌کرد و هم مجلس شورای ملی در حمایت از او زیر بار فشارهای سفارتخانه‌های روس و انگلیس و همچنین توصیه‌های افراد متنفذ و خسارت دیده از سیاست‌های شوستر نمی‌رفت. انگلستان و روسیه بعد از اینکه به فراست دریافتند حریف این آمریکایی سمج نمی‌شوند، طرحی جدید در انداختند که بهانه اجرای آن را نیز شخص شوستر با توقیف اموال شعاع السلطنه، برادر محمدعلی شاه و عموی احمد شاه (شاه وقت) در اختیارشان گذاشت. ضبط اموال شعاع السلطنه در راستای انضباط مالی مورد نظر شوستر اتفاق افتاد، اما روس‌ها همین را بهانه کردند و با اعلام اینکه شعاع السلطنه به بانک‌های روسیه مقروض است، اقدام شوستر را تجاوز به حیثیت امپراتوری تزاری عنوان کردند و خواستار اخراج او از ایران شدند. مجلس شورای ملی اخطار روس‌ها را جدی نگرفت که همین مقاومت، صدور اورتیماتوم و خطر تجاوز زمینی به سرحدات شمالی کشور را به دنبال آورد. تصمیم مجلس اما مقاومت در برابر زورگویی روس‌ها بود، ولی دولت که خطر تجاوز نظامی را بسیار جدی می‌دید، مجلس را منحل و دستور دیپورت خزانه‌دار آمریکایی کل کشور را به وطن خودش صادر کرد.

شوستر (ردیف جلو، نفر وسط) و همراهانش در کاخ انلیک - ۱۳۹۰

تاریخ‌نگار

شصت و شش سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۴ اسفند ۱۳۳۲ خورشیدی، امیرمختار کریم‌پور شیرازی، شاعر، روزنامه‌نگار و فعال سیاسی که در پی کودتای ۲۸ مرداد از سوی نیروهای امنیتی دستگیر شده بود، پس از مدت‌ها شکنجه، در زندان دژ او مرکز ارتش جان باخت. کریم‌پور شیرازی مدیر روزنامه «شورش» بود و در جریان ملی‌شدن صنعت نفت انتقادات تند علیه شاه و خانواده‌اش ابراز کرد.

جدول

Table with 15 columns and 15 rows, likely a calendar or grid for the month of Asfand.

افقی ۱- کنایه از چیز با ارزش - بهشت ۲- فرزند شطرنج - چربی روی لباس - نوعی باتری ۳- به دنیا آوردن - سرخ کمزنگ - عضو کابینه بودن - شهر شیشه‌گران آلمان ۴- سمت چپ - رمق آخر - فرمان حکومتی ۵- عنصر مقدس در دین زرتشت - برج ایتالیا - تلاش - مخفف که از - خشکی - شیخ نشینی در خلیج فارس - رنگ آتش ۷- ماهی فروش - جوانمرد - جایگاه جانوران ۸- بنده و شما - درخت قالیبافان - خرید و فروش - مظهر بهار ۹- بلاگردان - دندان نیش - محصول ساوه ۱۰- ته نشین مایعات - مرداب و لجنزار - فراوان ۱۱- جا و زمین آذری - شهر دانیال نبی - پول دانمارک - عدد سه رقمی ۱۲- کتاب کوچک - حیوان باوفا - موجود ریز تک سلولی ۱۳- نوعی پرند - خاریشت بزرگ تیرانداز - باران اندک - دشمن سخت ۱۴- درگرو گذاشتن - زرنگ و چابک - وسیله بهتر دیدن ۱۵- غذای پخته شده - گرمخانه نوزادان زودرس

Table with 15 columns and 15 rows, likely a calendar or grid for the month of Asfand.

عمودی ۱- ارزش گذاری - موسسه‌ای جهانی که کارش یاری رساندن به آسیب‌دیدگان جنگ یا بلایای طبیعی است ۲- مقابل رویه - مسیر حرکت سیارات - غزال ۳- ورزش مادر - غذای ساده - آب دهنده - صدای قلم ۴- بلبل - مخفف هستم - خسیس - بوی رطوبت ۵- طایفه و قبیله - داروی زخم - زمین لم‌بزرع ۶- جفت ماده - اجداد - زلال ۷- گناهکار - حلزون گیلانی‌ها - فریاد شادمانی ۸- کشور کاردیف - رود بزرگ سوییس - مخزن بنزین - شهری نزدیک همدان ۹- سرماخوردگی - قدرت و توان - مسیحی ۱۰- دهانه قنات - گفت‌وگو در فیلم - تکرار صدای سگ است ۱۱- ازواجیات - نماز - دبیر کل سابق سازمان ملل - شک و گمان ۱۲- بندگی - دوستی - سفید آذری - خودی ۱۳- شجاع - جان‌پناه زرمنده - مادر عرب - نیم تنه مردانه ۱۴- کشور صنعا - سریع‌ترین روش شنا - پرونده انگلیسی ۱۵- شارین نام دیگر این بیماری است - بادوستان خاموش سروکار دارد